

Bijbelstudie

Hoor van God je identiteit: wie zijn wij?

Paul Waterval

Silvie, onze kat, is al zestien jaar. Ze is al vijf keer met ons meeverhuisd. Een oud omaatje onderhand. Soms ben ik wel eens jaloers op haar, want ze leidt een echt luilekkerleventje. Een paar keer miauwen en de kattenbrokjes worden weer aangevuld, en om de dag een schone kattenbak. Luieren wanneer je wilt. Toch ben ik blij dat ik geen kat ben. Want Silvie heeft geen enkel benul van wie ze is en wat ze hier op aarde doet. Ik wel. Omdat ik een mens ben, weet ik dat ik er ben en kan ik nadenken over mezelf en over de wereld waarin ik leef. Ik kan vragen stellen en nadenken. Wie ben ik ten diepste? Wat is mijn taak hier op aarde? Dat is een van de unieke voordelen en kenmerken van het mens-zijn

Met dat vragen stellen is trouwens wel iets apart aan de hand. Er wordt in onze postmoderne westerse cultuur namelijk al jarenlang een intrigerend spel gespeeld. De spelregels zijn: je mag zoeken zoveel je wilt, maar je mag niets vinden. Want als je iets vindt, speel je vals. Ik bedoel dit: veel mensen zeggen: je mag allerlei vragen stellen over het leven en over God en geloof en zo. Natuurlijk! Ga lekker op zoek. Maar waag het niet om ons te vertellen dat je een antwoord gevonden hebt, want dan ben je een spelbreker. Echte antwoorden zijn er namelijk niet, want er is geen absolute waarheid.

Hoe postmodern ik misschien ook ben, dat spel heb ik nooit kunnen meespelen. Omdat ik onbewust aanvoelde: zoeken heeft alleen maar zin als er ook echt iets te vinden valt. En ik was op zoek naar antwoorden op vragen als: wie ben ik, waarvoor ben ik hier, waar ga ik heen? En in 1982 heb ik die antwoorden gevonden. In Jezus Christus. In Hem vond ik wat ik altijd had gezocht: de weg naar God, ja God zelf, echte waarheid, en een leven dat bruist. Maar het bijzondere is: ik vond tegelijk ook mezelf. Want Christus gaf me ook een nieuwe identiteit en een nieuwe bestemming. Er is niets zo bevrijdend voor een mens om daar zicht op te krijgen, want pas dan krijg je grond onder je voeten en komt er richting in je leven. En wat bevrijdend is voor ieder individueel mens die tot Christus komt, is het ook voor alle mensen samen die tot Christus komen, zijn kerk, zijn volk. Wie zijn wij en waarom zijn we er? Ook de kerk vindt in Jezus haar echte identiteit en bestemming.

En daar wil ik het met u over hebben: over onze identiteit en onze bestemming als gemeente van Christus. Want de Bijbel zegt daar geweldige dingen over. Met name wat de apostel Petrus erover schrijft in zijn eerste brief is echt adembenemend mooi:

Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht. Eens was u geen volk, nu bent u Gods volk; eens viel Gods ontferming u niet ten deel, nu wordt zijn ontferming u geschonken (1 Petr. 2:9-10).

Het zal je toch maar gezegd worden! Hier klinken fantastische eretitels, die onze identiteit bepalen: wie zijn wij? Bij deze eretitels wil ik nu allereerst stilstaan en proberen daarvan de kern te vatten. In de Uitwerking gaat het over onze bestemming. Wat betekenen die titels voor de vraag: waarom zijn we er?

Een uitverkoren geslacht

Wie zijn wij? Petrus zegt: *u bent een uitverkoren geslacht*. We zijn ‘een geslacht’. Dat betekent: we zijn deel van een lange keten van mensen die door de eeuwen heen aan elkaar verbonden zijn. Al vanaf Adam en Eva. Denk maar aan de geslachtsregisters in de Bijbel. We vormen een oeroude familie met een ongelofelijk rijke geschiedenis. Dat alleen al is belangrijk voor onze identiteit. Het geeft je een gevoel van hoge waarde, net als wanneer je geboren bent in een oude, adellijke familie. Dan ben je iemand, alleen al door het geheel waarvan je deel uitmaakt. Er is alleen wel iets bijzonders aan de hand met dit geslacht, want dit geslacht is niet door biologische bloedverwantschap aan elkaar verbonden, maar door Gods keuze. U bent een uitverkoren geslacht. We zijn een familie doordat God ons uitgekozen heeft uit alle andere mensen. Waarom? Vast niet omdat we zulke sympathieke mensen zijn of interessanter dan onze burenen. Het volk Israël vergeleek zich ook met haar burenen en dacht dat het als uitverkoren volk van God wel heel wat moest voorstellen. Maar Mozes haalt ze snel uit die droom. Kijk wat hij in Deuteronomium tegen ze zegt:

Het is niet omdat u talrijker was dan de andere volken dat hij u lief kreeg en uitkoos – u was het kleinste van allemaal! Maar omdat hij u liefhad en zich wilde houden aan wat hij uw voorouders onder ede had beloofd, heeft de HEER u met sterke hand bevrijd uit de slavernij, uit de macht van de farao, de koning van Egypte (Deut. 7:7-8).

God hield dus gewoon van Israël en Hij wilde Israël trouw blijven. Zo is God. Nog steeds. Ook wij christenen hoeven ons niet af te vragen waarom wij wel uitgekozen zijn en anderen niet. In ieder geval heeft het niets te maken met iets in ons. Ook niet met ons geloof. God heeft ons niet uitgekozen omdat wij geloofden, of omdat we zouden gaan geloven, zoals de remonstranten meenden. Nee, het is andersom. Efeziërs 1:4 zegt: ‘In Christus immers heeft God, voordat de wereld gegrondvest werd, ons vol liefde uitgekozen om voor hem heilig en zuiver te zijn’ – dus opdat we zouden gaan geloven. Dat is heel wat anders. Zijn keuze voor ons lag niet aan ons. Die lag echt alleen aan Hem. We zijn vol liefde uitgekozen in Christus, die zijn bloed voor ons gaf. En zo zijn we dan toch bloedverwanten, door het liefdevolle bloed van Gods Zoon. Kunt u dat bloed op u en op uw broeder en zuster zien? Dat scheidt een band die veel dieper en verder gaat dan de biologische bloedband. Ik heb het niet verdiend en toch hoor ik erbij en wij allemaal samen. Uitgekozen, door God die liefde is. Ik sta er nog steeds versteld van. U ook? Wie je bent? Wie wij samen mogen zijn? Een uitverkoren geslacht.

Een koninkrijk van priesters

We zijn ook een koninkrijk van priesters. Ooit had Mozes het volk Israël ook al zo aangesproken, bij de Sinai. Nu wordt deze eretitel besteed aan de gemeente bestaande uit heidenen die christen zijn geworden. Het klinkt prachtig. Maar wat zegt het ons in 2008? Wat betekent het om in deze tijd een koninkrijk van priesters te zijn? Daarvoor moeten we toch nog even terug naar wat het in Israël betekende. Door zijn dienst in het brengen van offers in de tempel, zorgde de priester dat de gewone Israëliet in een herstelde relatie met God kon komen. De priester zorgde dat er een brug werd gelegd tussen zijn zondige geloofsgenoot en de God van Israël. Dat begrip ‘brug’ zie je ook terug in de Latijnse naam voor priester, *pontifex*, wat letterlijk bruggenbouwer betekent. En dat is precies wat u en ik mogen doen: we mogen bruggenbouwers zijn, zodat onze medemensen de weg naar God mogen vinden, de koning van alle koningen. Daarom ook ‘koninkrijk’ van priesters. Nou, er zijn in dit leven wel mindere klusjes te vinden dan dat,

nietwaar? God wil u en mij gebruiken om mensen te helpen de weg te vinden terug naar Hem. Is dat niet geweldig? Wie we zijn? Een koninkrijk van priesters.

Een heilige natie

Er is nog een prachtige eretitel: een heilige natie. Een natie is een groep mensen die een taal of bepaalde cultuur gemeenschappelijk heeft. Maar hier is dat gemeenschappelijke: dat we heilig zijn. En dat betekent dat we door God geclaimd zijn voor Zichzelf, omdat Hij zijn stempel op ons wil zetten.

Wees heilig, want ik, de heer, jullie God, ben heilig (Lev. 19:2)

Oké, maar wat betekent dat dan in de praktijk: heilig zijn? Nou dat weten we uit onszelf niet. Daarvoor zullen we naar God moeten kijken. Want in strikte zin is heiligheid alleen een eigenschap van God. Maar wat betekent het dan dat God Zichzelf heilig noemt? Nou, heel veel natuurlijk, maar de kern daarvan is toch dat Hij, de God van Israël, vergeleken met mensen en met de goden van Israëls buurvolken, volstrekt uniek is, de compleet Andere, en dan met name in hoe Hij met mensen omgaat, namelijk rechtvaardig en genadig. Dat blijkt heel mooi uit Hosea 11:9, waar de Heer zegt: 'Ik zal mijn toorn laten varen en Efraïm niet opnieuw te gronde richten. Want God ben ik, en geen mens, ik ben in jullie midden, ik ben heilig, ik zal niet meer in woede ontsteken.' Ik denk dat we de praktijk van het 'heilige natie zijn' in 2008 daarin moeten zoeken. In die combinatie van rechtvaardig én genadig. God wil dat we daarin op Hem lijken. Wie we zijn? Een heilige natie.

Een volk dat God Zich verworven heeft

En dan – ten slotte – de laatste eretitel: een volk dat God zich verworven heeft. Petrus licht dat in vers 10 wat verder toe: 'Eens was u geen volk, nu bent u Gods volk; eens viel Gods ontferming u niet ten deel, nu wordt zijn ontferming u geschonken.' Eerst was er niets. Net als bij de schepping. Ja, los zand was het, maar geen volk. Totdat God Abraham bij zijn naam riep en een speciale band met hem aanging en met al zijn nakomelingen, van wie de jongetjes als teken en zegel besneden moesten worden. Zo verwierf God Zich dit volk. Met machtige hand bevrijdde Hij het later uit de slavernij in Egypte en bij de Sinai bekrachtigde Hij het verbond nog eens officieel door het zijn wet te geven, en nog weer later een eigen land. Israël werd Gods eigen volk. Want Hij wilde zo graag hen als eerste van alle volken redden, door het grote pesach-offer van zijn Zoon, de messias. Helaas wilde maar een klein deel van Israël zich laten redden. De meesten wezen messias Jezus af, maar God zette zijn plan door, want via Abraham wilde Hij in Christus uiteindelijk alle volken bereiken. En dat is ook gebeurd. Iedereen die nu de messias omhelst, waar hij ook vandaan komt, hoort bij Gods wereldwijde volk.

Kostbaarheden

Soms krijgen gebruiksvoorwerpen een uitzonderlijk hoge waarde als ze het eigendom zijn geweest van een beroemd iemand. Musea liggen er vol mee. De slaapmuts van Hendrik de Achtste, het jachtgeweer van Prins Bernhard, de gitaar van John Lennon. En zo is het ook met ons. Je kunt een heel eenvoudig mens zijn en je economische marktwaarde is misschien nul-komma-nul. Maar omdat je Gods eigendom bent geworden, door je geloof in Christus, ben je enorm in waarde gestegen. Want je bent gekocht en betaald met het bloed van het lam van God. Wat zijn we toch rijk! Want we zijn een volk dat God Zich verworven heeft.

Wie ben ik? Wie zijn wij? Die vragen houden veel mensen bezig. Veel jonge mensen ook. Voor een deel hoort dat bij het opgroeien naar volwassenheid. Maar het kan een vraag blijven in je leven. Ook als christen, als gemeente en als kerkverband kan die vraag je aanvliegen, als je ziet hoe weinig kracht er van ons uitgaat in de samenleving, hoe wij naar de marge zijn gedrongen, hoe weinig mensen vanuit het postchristelijke Nederland zich bij onze kerken aansluiten. Wie zijn wij eigenlijk als kerk? Wat stellen we voor? Zelf zullen we het antwoord daarop nooit kunnen vinden. Maar gelukkig geeft God ons op die vragen antwoorden in de vorm van adembenemende eretitels, waardoor we weten: we stellen wel degelijk wat voor, want Hij ziet ons zitten, Hij houdt van ons, voor Hem zijn we uiterst kostbaar.

Als je je die antwoorden toe-eigent, vind je jezelf terug. Je krijgt zicht op je nieuwe identiteit in Christus. Als christen en als kerk. En dat is ongelofelijk belangrijk. Want je identiteit is de motor van je praktische leven, je bestemming.